

ЦИВІЛЬНЕ ТА ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО І ПРОЦЕС

УДК 346.1

В. В. Мойсеєнко

здобувач

*Навчально-наукового інституту права імені князя Володимира Великого
ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»*

ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Одним із профілактичних заходів, що перешкоджають «тінізації» у сфері здійснення господарської діяльності, є законодавчовизначена вимога щодо легалізації її шляхом внесення (реєстрації) суб'єкта підприємницької діяльності до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань.

Реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності здійснюють відповідно до Господарського кодексу (ГК) України [1] та Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» [2].

Відповідно до ст. 11 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань», відомості про державну реєстрацію, включені до реєстру, є відкритими для загального ознайомлення (крім реєстраційних номерів облікових карток платників податків та паспортних даних). Таким чином, для підтвердження статусу суб'єкта господарювання як суб'єкта підприємництва зацікавленим особам є можливість користування даними Єдиного державного реєстру. Діяльність незареєстрованого суб'єкта господарювання, що підлягає державній реєстрації, заборонена. Доходи, отримані таким суб'єктом, визнаються незаконними та підлягають вилученню в Державний бюджет України у встановленому законом порядку. Існування норми щодо односторонньої реституції утримує осіб від здійснення господарської діяльності без державної реєстрації.

Згідно зі ст. 247 ГК України, у разі здійснення суб'єктом господарювання діяльності, що суперечить закону або установчим документам, до нього може бути застосовано адміністративно-господарську санкцію у вигляді скасування державної реєстрації та ліквідації його. Крім цього, є окремий розділ КК України [3], яким передбачено кримінальну відповідальність за вчинення низки кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.

Водночас, більшість кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності пов'язані з використанням фіктивних суб'єктів

підприємницької діяльності. Кримінальні правопорушення, що вчинюють з використанням фіктивних підприємств, набули масштабів, що становлять дедалі більшу загрозу економічній безпеці України, оскільки завдяки цій технології певна частина оборотного капіталу в державі перебуває в тіньовому обігу.

Правоохоронна практика свідчить, що на етапі підготовки до вчинення кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності злочинці здійснюють державну реєстрацію фіктивних підприємств або придбання вже зареєстрованих фірм. Усі фіктивні підприємства мають однакові цілі й завдання та різняться лише способом легалізації. Тому важливим для характеристики фіктивного підприємництва є визначення типів відповідних суб'єктів.

До першого типу належать підприємства, що повністю дотрималися порядку реєстрації, зокрема перекуплені фірми. Ідеться про «буферні підприємства» («фірми-прокладки», «транзитні підприємства»), що не несуть значних податкових навантажень. Вони документально оформлюють отримання незначного доходу, є нібито посередниками між реальним суб'єктом підприємництва та фіктивною фірмою. Тіньовий дохід (від 2 до 40%) вони отримують від суми угоди. На розрахункових рахунках цих підприємств накопичуються грошові кошти, що надійшли від фіктивних фірм.

До другого типу – підприємства, що не пройшли державної реєстрації або зареєстровані в податковому органі з порушенням чинного законодавства. Засновниками цих фірм, як правило, є підставні особи (студенти, пенсіонери, інваліди, безробітні тощо), які не причетні до фактичної діяльності підприємства. Зазначені особи за незначну винагороду погоджуються відкрити на своє ім'я підприємство (здебільшого не усвідомлюючи протиправного характеру своїх дій). Після виконання всіх необхідних формальностей для постановлення підприємства на податковий облік, відкриття рахунків у банківських установах цих осіб усувають від контролю за діяльністю новоствореної фірми.

При цьому підготовку документів, необхідних для реєстрації фіктивного підприємства, зазвичай, здійснюють кваліфіковані юристи – працівники юридичних фірм. Однак, у підготовці установчих документів фіктивних фірм важливу роль відіграють «чорні нотаріуси», які завіряють підписи «засновників» на проданих (загублених) громадянами або підроблених паспортах, не перевіряючи їх справжність.

До речі, державна реєстрація особи (осіб) як суб'єкта господарювання являє собою певний процес. Для зручності, в ході дослідження, ми його умовно розділили на кілька етапів:

1) підготовка та подання необхідних документів до органу державної реєстрації (передреєстраційна підготовка);

2) розгляд і перевірка документів, що надійшли до органу державної реєстрації (процедурний процес);

3) прийняття рішення та видача свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта господарювання (кінцевий результат).

Державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців здійснює державний реєстратор виключно у виконавчому комітеті міської ради міста обласного значення або в районній, районній у містах Києві та Севастополі державній адміністрації за місцезнаходженням юридичної особи або за місцем проживання фізичної особи – підприємця, крім цього, державний реєстратор здійснює резервування найменувань юридичних осіб. Державні реєстратори використовують бланки свідоцтв про державну реєстрацію юридичних осіб і бланки свідоцтв про державну реєстрацію фізичних осіб – підприємців єдиних зразків.

Загалом реєстрація підприємства є правовою дією, унаслідок якої підприємство включають до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, після чого його визнають діючим, воно стає юридичною особою та набуває прав та обов'язків з дня державної реєстрації.

У свою чергу в статті 14 ГК України, зазначено, що засобами державного регулювання у сфері господарювання, спрямованими на забезпечення єдиної державної політики у цій сфері та захисті економічних і соціальних інтересів держави, суспільства та окремих споживачів є ліцензування, патентування видів господарської діяльності та квотування [1].

Необхідність в одержанні ліцензії виникає у випадках, передбачених законодавством, а саме за умови, якщо вид діяльності, яким збирається займатися суб'єкт господарювання, передбачений ст. 9 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» [4].

Варто додати, що ліцензування господарської діяльності за її видами є складовою державного ре-

гулювання економіки, мета якого – забезпечення єдиної державної політики в цій сфері, а також захист основних економічних і соціальних інтересів громадян. Головним завданням ліцензування є захист основних інтересів держави, її громадян шляхом установлення з боку держави певних умов і правил здійснення видів господарської діяльності. Тобто сам по собі факт державної реєстрації в деяких випадках ще не дає зареєстрованому суб'єкту права займатися господарською діяльністю.

В ст. 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» визначено перелік видів господарської діяльності, на провадження яких необхідно отримати спеціальний дозвіл (ліцензію). З юридичної сторони саме вона надає право суб'єкту господарювання на провадження виду господарської діяльності або частини виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню. Зазначимо, що *ліцензування* – це засіб державного регулювання провадження видів господарської діяльності, спрямований на забезпечення безпеки та захисту економічних і соціальних інтересів держави, суспільства, прав та законних інтересів, життя і здоров'я людини, екологічної безпеки та охорони навколишнього природного середовища [4].

Вважаємо, що одним з напрямів профілактичного впливу чинного господарського законодавства на профілактику вчинення кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності є захист економічної конкуренції. Сьогодні у сфері захисту економічної конкуренції діє більше сотні нормативно-правових актів різної юридичної сили. Основними з них є Конституція України (ст. 42), ГК України, закони України «Про захист економічної конкуренції» [5], «Про захист від недобросовісної конкуренції» [6], «Про Антимонопольний комітет України» [7] та інші нормативно-правові акти.

Однак основні положення щодо захисту економічної конкуренції закріплені ГК України (глава 3 «Обмеження монополізму та захист суб'єктів господарювання і споживачів від недобросовісної конкуренції»).

Водночас, принципові зміни характеру економічних відносин, формування нових ринкових механізмів, що потребували правової охорони, визначили потребу врегулювання господарсько-правового інституту фінансової неспроможності (банкрутства). Незважаючи на значну кількість випадків визнання підприємств банкрутами, з огляду на практику господарських судів, є очевидними вкрай низькі результати виявлення правоохоронними органами численних спроб зловмисників використати цей інститут для списання податкових зобов'язань і приховування кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.

Базовим нормативно-правовим актом, що регулює відносини фінансової неспроможності в нашій країні, є Кодекс України з процедур банкрутства. Окремі питання визнання банкрутом суб'єкта підприємницької діяльності врегулював у главі 23 ГК України (визнання суб'єкта підприємництва банкрутом) [1]. При цьому спеціальні процедури, що застосовують у разі неможливості виконати свої зобов'язання окремими категоріями боржників, передбачені Законами України «Про банки і банківську діяльність» (щодо банківських установ), «Про страхування» (у разі ліквідації страховиків) та низкою інших нормативно-правових актів.

На даний час у КК України поняття «кримінальне банкрутство» охоплює лише одне кримінальне правопорушення, передбачене ст. 219 КК України (доведення до банкрутства). Мається на увазі створення умов для стійкої фінансової неспроможності. Зокрема, пов'язано це з тим, що відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності» [8] кримінальні правопорушення, передбачені ст. 218 («Фіктивне банкрутство»), 220 («Приховування стійкої фінансової неспроможності») та 221 («Незаконні дії в разі банкрутства»), виключено. Натомість, за ці діяння було запроваджено адміністративну відповідальність у вигляді ст. 164¹⁵ КУпАП («Приховування стійкої фінансової неспроможності»), ст. 166¹⁶ КУпАП («Незаконні дії у разі банкрутства»), ст. 166¹⁷ КУпАП («Фіктивне банкрутство»).

В ході дослідження правової основи господарської діяльності в Україні було встановлено, що концепція кримінальної відповідальності організацій (юридичних осіб) має як активних прихильників, так і супротивників [9]. Перші пояснюють свою позицію, ґрунтуючись на кількох важливих обставинах: по-перше, законним правам й інтересам значної кількості людей юридичні особи заподіюють величезну шкоду, що значно перевищує збитки, яких може завдати окремий громадянин, навіть з використанням свого службового становища в організації; по-друге, вина за заподіяння шкоди тією чи іншою мірою може стосуватися всіх або більшості учасників юридичної особи, причому всіх їх неможливо притягнути до кримінальної відповідальності через складнощі процесу доказування; по-третє, прихильники концепції відзначають зв'язок, що історично склався, між кримінальним, адміністративним і фінансовим правом (в яких норми про відповідальність юридичних осіб мають давню історію) [10].

При цьому загалом ЄС позитивно ставиться до відповідальності юридичних осіб. Варто додати, що ще 20 жовтня 1988 р. Комітет міністрів-членів Ради Європи прийняв Рекомендації № 88 (18) щодо відповідальності підприємств – юри-

дичних осіб за правопорушення, учинені під час ведення господарської діяльності. Додаток до Рекомендацій вказує на те, що на підприємства – юридичні особи повинна накладатися відповідальність за правопорушення, вчинені ними під час ведення своєї діяльності, навіть якщо правопорушення не було пов'язано з виконуваними підприємством завданнями. Підприємство повинне нести відповідальність незалежно від того, чи було встановлено конкретну фізичну особу, в діях якої були ознаки складу кримінального правопорушення. Якщо ж таку особу встановлено, то залучення до відповідальності підприємства не повинне звільняти від відповідальності фізичну особу, винну в правопорушенні, і, відповідно, навпаки. Зокрема, особи, які виконують управлінські функції на підприємстві, мають відповідати за порушення своїх обов'язків, якщо це призвело до вчинення правопорушення [11, с. 363].

Інститут кримінальної відповідальності корпорацій (юридичних осіб) є однією з характерних особливостей кримінального права багатьох держав з розвинутою ринковою економікою. Спочатку цей інститут був характерний для країн з англосаксонською системою права, але згодом його сприйняли і багато країн континентальної Європи (Нідерланди, Фінляндія, Португалія, Франція, Данія, Люксембург) та Азії (Ліван, Сирія, Китай, Індія, Японія).

Варто додати, що корпорації (організації), за американським законодавством, несуть відповідальність за різні правопорушення з широким діапазоном. До американської традиції твердо увійшло поняття корпоративної злочинності. Власне, це поняття охоплює значну частину кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності. Також корпораціям можна висувати кримінальні звинувачення за шахрайства, обман споживачів, фіксування цін, недобросовісну рекламу, інституційну корупцію тощо.

Що стосується європейської правової доктрини, то ще 1929 р. Міжнародний конгрес з кримінального права, що відбувся в Бухаресті, висловився за запровадження кримінальної відповідальності для юридичних осіб, і сьогодні більшість країн, що входять до Європейської співдружності, містять відповідні положення у своєму законодавстві.

Наприклад, у Франції юридичні особи можуть бути притягнуті до кримінальної відповідальності як разом із фізичними особами, так і самостійно. У ст. 121² Кримінального кодексу Франції вказано, що відповідальність юридичної особи не виключає відповідальності фізичної особи, «виконавця або співучасника тих самих дій». Відповідальність юридичних осіб зумовлена наявністю двох обставин: злочинне діяння повинне бути здійснене на користь юридичної особи і його керів-

ником або представником. Крім того, відповідальність юридичних осіб настає тільки у випадках, спеціально передбачених законом або ухвалою.

Кримінальний кодекс Франції передбачає відповідальність юридичної особи не тільки за вчинене діяння, здійснене для його користі керівником або представником, а й за наміри цих осіб, не тільки за виконання, а й за співучасть: організація, пособництво, підбурювання. Французький Кримінальний кодекс містить систему спеціальних покарань для юридичних осіб. Основне покарання – високі штрафи. У разі повторного притягання до кримінальної відповідальності максимальний розмір штрафу подвоюється.

У Нідерландах, згідно зі ст. 51 Кримінального кодексу, юридична особа-корпорація несе відповідальність, якщо вона контролює дії своїх працівників. Якщо кримінальне правопорушення учинено корпорацією, то відповідальність несе або корпорація загалом, або фізичні особи, які фактично керували підготовкою, учиненням та приховуванням цього діяння.

При цьому нідерландське кримінальне законодавство, так само як і законодавство США, не передбачає як обов'язкову ознаку об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення вимогу до діяння, що полягає в тому, щоб службовець діяв у межах своїх службових повноважень. Головною умовою є те, що подібне діяння за своєю суттю відповідало в цілому практиці ведення господарських справ на підприємстві, установі чи організації. Найняті робітники й керівники, таким чином, ніколи не можуть прикриватися відповідальністю юридичної особи. Проте Кримінальний кодекс Нідерландів не уточнює, в яких випадках правопорушення вважається вчиненим саме юридичною особою. Передбачено, що рішення про вчинення або невиконання будь-якої дії, а також його схвалення, повинно виходити від юридичної особи (здебільшого від адміністрації). Якщо правопорушення вважається вчиненим юридичною особою, переслідуватися і нести відповідальність може не лише юридична особа, а й ті, хто безпосередньо дав наказ виконати дії, які призвели до кримінального правопорушення, а також ті, хто цими діями керував. Такими вважаються особи, які наділені повноваженнями ухвалювати рішення про здійснення або нездійснення будь-якої дії. У разі упуцень (бездіяльності) проводиться перевірка, чи вжила службова особа всіх необхідних заходів, що належать до її компетенції, для запобігання діям або свідомо ризикувала і вчиняла заборонені дії.

Водночас, кримінально-правові норми Голландії визначають, що у разі вчинення кримінального правопорушення у сфері господарської діяльності кримінальній відповідальності й покаранню підлягає юридична особа або її керівник, що віддав на-

каз про вчинення кримінального правопорушення, або особа, яка мала фактичне лідерство в протиправній дії або бездіяльності, або всі разом [12].

Втім, супротивники запровадження кримінальної відповідальності для юридичних осіб вказують на те, що цей інститут суперечить принципам особистої відповідальності, які є основоположними для вітчизняного кримінального права. Відповідно до змісту цих принципів, притягнути до кримінальної відповідальності можна лише фізичних осіб. Водночас, ці автори вважають за можливе розширити розуміння особистої і винної відповідальності, використовуючи напрацювання цивільного і фінансового права, а також теорії кримінального права іноземних держав.

В Україні проблема запровадження інституту кримінальної відповідальності організацій перебуває на стадії вирішення. Це зумовлено не лише інтеграційними процесами зарубіжних країн, що вживають заходів боротьби з «блокомірцевою» злочинністю, корупцією, тінювими доходами, легалізацією (відмиванням) коштів. Існують і внутрішньодержавні чинники: використання організаційно-правової форми юридичних осіб сьогодні стало складовою більшої кваліфікованих кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності, що потребує вжиття адекватних заходів кримінально-правового характеру направлених на запобігання злочинності.

До прикладу за результатами дослідження С. С. Чернявського, близько 85 % випадків вивчених ним економічних кримінальних правопорушень, в тому числі у сфері господарської діяльності, учинено з використанням злочинцями статусу юридичної особи. Аналіз цих проваджень свідчить, що кримінальні правопорушення вчиняють, насамперед, для збагачення осіб, які формально не були керівниками чи власниками підприємств, що використовувались у злочинних схемах [13, с. 223].

Багато фахівців, підприємців пропонують запровадити кримінальну відповідальність юридичних осіб за ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів поряд із відповідальністю фізичних осіб [14, с. 89–90]. У науковій літературі обговорюється проблема відповідальності юридичних осіб за екологічні кримінальні правопорушення, насамперед, у сфері екологічної безпеки [15].

Водночас запровадження кримінальної відповідальності юридичних осіб, дійсно потребує переоцінки багатьох положень кримінального права, кримінального процесу та господарського права. В Україні це питання обговорюється давно, зокрема, ще до прийняття чинного КК України. Однак ця ідея і донині в чинному КК України не втілена. Склад кримінального правопорушення ідентифікується за такими елементами: об'єкт, об'єктив-

на сторона, суб'єкт та суб'єктивна сторона. Згідно зі ст. 18 КК України, суб'єктом кримінального правопорушення може бути лише фізична осудна особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у віці, з якого, відповідно до цього Кодексу, може наставати кримінальна відповідальність.

Отже, чинне законодавство про кримінальну відповідальність не визнає як суб'єкта кримінального правопорушення юридичну особу. Відповідно до принципу персональної відповідальності, у разі заподіяння шкоди певною юридичною особою, якщо ця шкода утворює наслідки будь-якого складу кримінального правопорушення, відповідальність несуть фізичні особи (конкретні представники підприємства, установи, організації), які безпосередньо винні у заподіянні цієї шкоди. Відповідне положення в науці кримінального права сформувалося уже досить давно. Так, Верховний Суд УРСР ще у 1927 р. Постановою від 19 жовтня роз'яснив, що «...за чинним законодавством у кримінальному порядку можуть нести відповідальність тільки фізичні особи, але ніяк не юридичні особи».

Таким чином, негайне розроблення спеціальних приписів щодо кримінальної відповідальності юридичних осіб та доповнення кримінального законодавства правовими нормами з цього приводу, на нашу думку, передчасним. Включенню до КК України норм про визнання юридичних осіб суб'єктами кримінальних правопорушень мають передувати глибокі всебічні дослідження зарубіжного досвіду кримінальної відповідальності таких осіб, отримання аргументованих висновків щодо обґрунтованості й доцільності такого нововведення в нашій державі.

Література

1. Господарський кодекс України: Закон від 16 січ. 2003 р. № 436-IV. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/print>.
2. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15 трав. 2003 р. № 755-IV. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>.
3. Кримінальний кодекс України: Закон від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
4. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 2 берез. 2015 р. № 222-VIII. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/22219#Text>.
5. Про захист економічної конкуренції: Закон від 11 січ. 2001 р. № 2210-III. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>.
6. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон від 7 черв. 1996 р. № 236/96ВР. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96вр#Text>.
7. Про Антимонопольний комітет України: Закон від 26 листоп. 1993 р. № 3659-XII. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text>.
8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності: Закон від 15 листоп. 2011 р. № 4025-VI. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4025-17#Text>.
9. Михеев Р. И., Корчагин А. Г., Шевченко А. С. Уголовная ответственность юридических лиц: за и против: монографія. Владивосток, 1999. 76 с.
10. Никифоров А. С. Юридическое лицо как субъект преступления и уголовной ответственности. Москва, 2002. 204 с.
11. Хавронюк М. І. Кримінальне законодавство України та інших держав континентальної Європи: порівняльний аналіз, проблеми гармонізації: монографія. Київ, 2006. 1048 с.
12. D. Hazewinkel-Suringa, J. Rimmelink. Inleiding tot de studie van het Nederlands Strafrecht, Gouda Quint. Arnhem, 13 edition, 1994.
13. Чернявський С. С. Фінансове шахрайство: методологічні засади розслідування: монографія. Київ : Хай-Тек Прес, 2010. 624 с.
14. Прокопенко Д. Щодо ефективності цивільно-правових заходів захисту прав та інтересів фізичних та юридичних осіб. *Проблеми державотворення на сучасному етапі*: матеріали наук.-практ. конф. (Київ, 15 трав. 2009 р.). Київ, 2009. С. 47–51.
15. Жевлаков Э. Н. Экологические преступления: понятие, виды, проблемы ответственности: автореф. дис. ... докт. юрид. наук. Москва, 1991. 20 с.

Анотація

Мойсеєнко В. В. Правові засади регулювання господарської діяльності. – Стаття.

У статті встановлено, що правові засади регулювання господарської діяльності характеризуються сукупністю нормативно-правових актів, положення яких визначають принципи, основоположні параметри та юридично значущі властивості реалізації заходів, пов'язаних із запобігання кримінальним правопорушенням у сфері господарської діяльності, чим досягається нейтралізація потенційних і реальних загроз у господарському секторі України. Проаналізовано особливості запобігання кримінальним правопорушенням у сфері господарської діяльності в країнах Європейського Союзу та США. Законодавчий досвід таких країн свідчить про можливе існування інституту кримінальної відповідальності юридичних осіб як потужного важеля впливу на тих юридичних осіб, у яких службові особи під час виконання своїх професійних обов'язків учиняють кримінальні правопорушення з метою отримання неправомірної вигоди.

Ключові слова: господарська діяльність, кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності, економічні кримінальні правопорушення, безпека господарської діяльності.

Аннотация

Моисеенко В. В. Правовые основы регулирования хозяйственной деятельности. – Статья.

В статье установлено, что правовые основы регулирования хозяйственной деятельности характеризуются совокупностью нормативно-правовых актов, положения которых определяют принципы, основополагающие параметры и юридически значимые свойства реализации мероприятий, связанных с предотвращением уголовных правонарушений в сфере хозяйственной деятельности, чем достигается нейтрализация потенциальных и реальных угроз в хозяйственном секторе Украины. Проанализированы особенности предотвращения уголовных правонарушений в сфере хозяйственной деятельности в странах Европейского Союза и США. Законодательный опыт таких стран свидетельствует о возможном существовании института уголовной ответственности юридических лиц как мощного рычага воздействия на тех юридических лиц, в которых должностные лица при исполнении своих профессиональных обязанностей совершают уголовные преступления с целью получения неправомерной выгоды.

Ключевые слова: хозяйственная деятельность, уголовные правонарушения в сфере хозяйственной дея-

тельности, экономические уголовные преступления, безопасность хозяйственной деятельности.

Summary

Moiseienko V. V. Legal bases of regulation of economic activity. – Article.

The article establishes that the legal framework for regulating economic activity is characterized by a set of regulations, the provisions of which determine the principles, basic parameters and legally significant properties of measures related to the prevention of criminal offenses in the field of economic activity, which neutralizes potential and real threats. in the economic sector of Ukraine. Peculiarities of prevention of criminal offenses in the sphere of economic activity in the countries of the European Union and the USA are analyzed. The legislative experience of such countries suggests the possible existence of the institution of criminal liability of legal entities as a powerful lever of influence on those legal entities in which officials in the performance of their professional duties commit criminal offenses in order to obtain illegal benefits.

Key words: economic activity, criminal offenses in the sphere of economic activity, economic criminal offenses, safety of economic activity.